

TOMOGRAFIA KOMPUTEROWA

Informacje dla pacjenta

Charakter i przebieg badania

Tomografia komputerowa (TK) to nowoczesna, metoda, wykorzystująca promieniowanie X (promieniowanie rentgenowskie) w celu uwidocznienia badanych tkanek i narządów.

Badanie jest bezbolesne i wykonywane przez zespół specjalistów pracowni tomografii.

Przygotowanie do badania pacjent ambulatoryjny otrzymuje w dniu rejestracji, pacjenta z oddziału przygotowuje personel oddziału.

Po zgłoszeniu się na badanie, z pacjentem przeprowadzany jest wywiad, w celu uzyskania niezbędnych informacji pomocnych podczas badania. Wyniki wszystkich poprzedzających badań dodatkowych np. USG, RTG, itp., oraz wszystkie badania TK i MR powinny być dostarczone przed wykonaniem tomografii komputerowej.

Pacjent nie musi się rozbierać do badania, należy usunąć wszelkie metalowe elementy ubioru i biżuterię z miejsca podlegającego badaniu. Następnie pacjent układany jest na ruchomym stole, na którym wjeżdża w obszar działania lampy rtg (w tzw. gantry). W czasie badania należy leżeć nieruchomo, instrukcje o sposobie zachowania podczas trwania badania podawane są przez mikrofon (np. nabrać powietrze, zatrzymać, nie oddychać). Jest to istotne do uzyskania obrazów jak najlepszej jakości. Badanie trwa zwykle od 10 do 35 min minut.

W celu ochrony pacjenta przed promieniowaniem jonizującym stosowane są w miarę możliwości specjalne fartuchy ochronne.

W razie wystąpienia u pacjenta podczas badania objawów niepożądanych, może ono być w każdej chwili przerwane, w celu oceny tych objawów i wdrożenia właściwego postępowania medycznego.

W rzadkich przypadkach badanie może być przerwane z przyczyn technicznych z powodu awarii aparatu.

Ochrona przed promieniowaniem kobiet w ciąży i dzieci

Ryzyko związane z ekspozycją na promieniowanie w czasie ciąży zależy od stopnia jej zaawansowania oraz dawki pochłoniętej przez zarodek (płód). Największe ryzyko występuje w pierwszym trymestrze ciąży. Ekspozycja na promieniowanie w okresie wczesnozarodkowym może prowadzić do śmierci zarodka, czyli poronienia, natomiast ekspozycja pomiędzy trzecim i ósmym tygodniem, (czyli w okresie organogenezy) może doprowadzić do pojawienia się wad wrodzonych.

Badania metodą TK u kobiet w ciąży wykonuje się:

- w ograniczonych przypadkach, jeżeli nie może być wykonane po rozwiązaniu;
- w sposób zapewniający maksymalną ochronę płodu przed ekspozycją przez wybór właściwej techniki badania oraz stosowanie osłon osobistych na okolice brzucha i miednicy.

Planowe badanie metodą TK u kobiet w wieku rozrodczym powinno wykonywać się w 1-10 dniu cyklu, w celu uniknięcia narażenia na promieniowanie w przypadku wczesnej, nierozpoznanej ciąży.

Jeśli jesteś w ciąży, poinformuj personel o tym fakcie przed wykonaniem badania.

Środki kontrastowe stosowane w tomografii komputerowej

W badaniach metodą tomografii komputerowej niektórych okolic ciała, np. jamy brzusznej, wskazane jest dożylnie podanie środka kontrastowego, o podaniu którego decyduje lekarz radiolog.

Aktualnie stosuje się wyłącznie nowoczesne jodowe, niejonowe środki kontrastowe, cechujące się bardzo niskim ryzykiem wystąpienia objawów niepożądanych.

W przypadku zlecenia przez lekarza badania tomografii komputerowej, każdy pacjent powinien zapoznać się z poniższym zestawieniem stanów wpływających na decyzję o podaniu środka kontrastowego oraz zestawieniem możliwych działań niepożądanych, a następnie wyrazić świadomą, pisemną zgodę na jego zastosowanie.

Stany wpływające na decyzję o dożylnym podaniu środka kontrastowego:

Przed zastosowaniem środka kontrastowego należy poinformować lekarza o występowaniu, któregośkolwiek z poniższych stanów:

- ciąży lub zamiarze zajścia w ciążę,
- karmieniu piersią lub zamiarze karmienia piersią,
- astmie lub innego rodzaju alergii,
- alergii na środki kontrastowe zawierające jod lub dowolną substancję pomocniczą,
- reakcji na środki kontrastowe w przeszłości,
- zaburzeniach czynności nerek,
- chorobach serca i układu krążenia,
- cukrzycy,
- padaczce i innych zaburzeniach ze strony układu nerwowego, - zaburzeniach krążenia w mózgu, np. udarze,
- nadczynności tarczycy lub podejrzeniu nadczynności tarczycy, obrzęku szyi spowodowanym powiększeniem
- tarczycy (wole),
- nadciśnieniu spowodowanym występowaniem guza chromochłonnego nadnerczy,
- przyjmowaniu specjalnych leków, w tym doustnych przeciwcukrzycowych

Jeśli wystąpi którykolwiek z powyższych stanów, lekarz zdecyduje, czy możliwe jest przeprowadzenie badania ze środkiem kontrastowym.

Możliwe działania niepożądane

Tak jak każdy lek, środek kontrastowy może powodować działania niepożądane, jednak w większości przypadków reakcje uboczne nie występują lub występują w łagodnej postaci.

Najczęściej występują: zaczerwienienie, nudności, uczucie ciepła, wymioty.

Niekiedy zaobserwowano reakcje skórne (pokrzywka). U niektórych pacjentów, uczulonych na środki cieniujące, może wystąpić tzw. wstrząs anafilaktyczny. Większość reakcji ubocznych występuje w ciągu pierwszej godziny od podania, jednak bardzo rzadko dochodzi do reakcji opóźnionych (po kilku godzinach lub kilku dniach od podania).

Wszelkich niezbędnych informacji udziela PRACOWNIA TOMOGRAFII KOMPUTEROWEJ pod numerem telefonu: 797 702 704